

శ్రీ శివ మహాపురాణము - చతుర్విధపురుషార్థాలు

- డా. కుకురతి కుంతయ్య, సహాయ అధ్యాపకులు, తెలుగు విభాగం, డా. బి.ఆర్.ఆర్. ప్రభుత్వ కళాశాల, జడ్చర్ల, మహబూబ్ నగర్ జిల్లా

శివ మహా పురాణంలో ఏడు సంహితులున్నాయి. శ్లోకపురాణములలో శ్రేష్ఠమైన పురాణంగా శివపురాణమును పేర్కొనవచ్చు. ఎందుకనగా శివపురాణంలో కాలలో, ఉపనిషత్తులలో ప్రతిపాదించబడిన పరమాత్మ స్వముతోపాటు ప్రధానంగా మోక్షధర్మము కూడా పాదించబడింది. మాత్యర్యంలేని బుద్ధితో విద్వాంసం తెలుసుకోదగిన పరమాత్మ తత్వము, శ్రేష్ఠమైన తత్వములు, ధర్మార్థ కామములచే పురుషార్థాలు మహాపురాణంలో చక్కగా విరించబడ్డాయి.

సంతమైన ఈశ్వర విభూతి, పావనమైన శివ లుల లీలలు రమణీయంగా వర్ణించబడ్డాయి. లింగమహిమ స్వాత్మర్షగా చెప్పబడింది.

పురాణములో 1. కర్మకాండ, 2. ఉపాసనాకాండ, 3. ఐత్యం అనే మూడు కథా కథన పద్ధతిలో సరళంగా, విరించబడ్డాయి.

శివ మహా పురాణాభ్యాం వేదం సముపబృంహయేత్” (1/267) ఇతిహాసపురాణ సహాయంతో వేదాల స్వరంగా చెప్పవచ్చునని మహాభారతలో చెప్పబడిన వలన “పురాణం సర్వశాస్త్రాణాం ప్రథమం తమ్” (ఆది. ప. 53/3) సకల శాస్త్రాలలో అగ్రస్థానమీయబడినదని మత్య్యపురాణంలో చెప్పబడింది.

పురాణంచ పంచమోవేద ఉచ్యతే (శ్రీ 1.4.1) అని పురాణంచ పంచమోవేదానం వేదం (నాన్వో

1. విద్యేశ్వరసంహిత, 2. రుద్రసంహిత, 3. శతరుద్ర సంహిత, 4. కోటిరుద్రసంహిత, 5. ఉమాసంహిత, 6. కైలాససంహిత, 7. వాయవీమసంహిత అనే ఏడు సంహితలున్నాయి.

రుద్రసహితలో 1. సృష్టిఖండము, 2. సతీఖండము, 3. పార్వతీఖండము, 4. కుమారఖండము, 5. యుద్ధ ఖండము అనే ఐదు ఖండములున్నాయి.

ఈ శివపురాణంలో పరమేశ్వరుడు (వ్రహ్మరూపముగా)య నిత్యమగువాటిలో (కూటమి) నిత్యుడు, వివిధములైన చేతనములలో అద్వితీయమైన చేతనగలవాడు. కోరికలేని ఈశ్వరుడు మానవుల కోరికలన్నీ తీర్చును. కేవలం జ్ఞానయోగంతో పొందదగినవాడు, జగత్కారణుడు, జగన్నాధుడైన శివుని గూర్చి తెలుసుకున్నప్పుడే జీవుడు సంసారబంధాలనుండి నిశ్చితంగా విముక్తుడవుతాడు. సంసార బంధమునుండి విడివబడుటయే మోక్షము.

శ్లో : ఏక ఏవ శివస్సాక్షాత్ సత్యజ్ఞానాది లక్షణంః
 వికారరహితః శుద్ధః స్వశక్త్యా పంచధాస్థితః

సత్యజ్ఞానానందరూపుడు, వికారరహితుడు అయిన శివుడు ఒక్కడే ఐనప్పటికీ సృష్టి, స్థితి, లయ, తిరోధాన అనుగ్రహములచే పంచకృత శక్తుల వల ఆ పరమశివుడే సద్యోజాత, వామదేవ, అఘోర, తత్పురుష, ఈశాన అనే ఐదు భేదములతో పంచముఖ పరబ్రహ్మగా భాసిస్తున్నాడు. చతుర్విధ పురుషార్థ సాధన కొరకు శివుని సద్యోజాతాది పంచబ్రహ్మ మంత్రములతో జపము, అర్చన, అభి